

Mult stimat Domn Primar Nicolae Robu,

Pentru mine si pentru familia mea dezvelirea bustului lui Wilhelm Mühle si acordarea acestuia post – mortem titlul de Cetatean de Onoare al Municipiului Timisoara au fost momente de neuitat. Pentru asta tzin sa va multumesc din suflet.

Datorita faptului ca atzi enuntzat atunci ideea de a ridica un bust si pentru Arpad, fiul lui Wilhelm Mühle si proiectantul Parcului Rozelor după Primul Război Mondial – fapt care bineinteles m-am bucura mult – m-am gandit sa va transmit cateva date privitoare meritele lui legate de istoria orasului Timisoara.

Arpad Mühle s-a nascut in 7 Noiembrie 1870 la Timisoara. La varsta de 14 ani a inceput sa lucreze in gradinaria tatalui. In acelasi timp a urmat gimnaziul calugarilor piaristi. A urmat un sir de lungi calatorii in Germania, Luxemburg, Belgia, Olanda cu scopul de a-si largi cunostiintele profesionale. A preluat „Etablissement-ul de horticultura“ dela tatal lui si l-a condus mai departe in acelas spirit, tinand in sa cont in acelas timp de cerintele vremurilor.

De acum inainte calatoriile lui in Frantza, Anglia, Rusia, Statele Unite, Japonia si India ii vor servi sa lege contacte noi, sa-si imbogatzeasca cunostiintzele si sa aduca plante exotice pentru gradinaria lui.

In 1892 s-au eliberat multe terenuri provenind din fostele „glacis“- uri ale cetatzii Timisoara.

Din fericire nu s-au folosit imediat ca terenuri de constructzie ci s-au amenajat spatzii verzi, care si in ziua de azi inconjoara nucleul orasului ca o centura verde, Timisoara devenind celebra pentru parcurile ei.

Elena Miklusik aminteste in cartea „Roze de Timisoara“ *Pagini din istoria trandafirilor din Banat* (scrisa de Vasile Ciupa si Lucian-Vasile Szabo) ca la sfarsitul secolului 19. Timisoara a ajuns sa fie comparata cu orasul Erfurt, oras care deja la vremea respectiva a avut un nivel foarte ridicat din punct de vedere al arhitecturii peisajului. Comparatia cu orasul Erfurt Timisoara o datora si horticultorilor din familia Mühle.

Primul rozariu, creat de Wilhelm Mühle, a fost distrus in timpul Primului Razboi Mondial. Schitza pentru noul parc al rozelor a fost facuta de catre Arpad Mühle, care dealtfel, ca si gradinarul Agatsy si altzi gradinari din Timisoara a donat parcului trandafiri din gradinaria proprie. Un rol deosebit l-a jucat deasemenea doamna Simboteanu si multe alte doamne din Timisoara, care au donat trandafiri din gradinile lor. La amenajarea Parcului Rozelor Arpad Mühle a colaborat cu arhitectul Mihail Demetrovici.

A fost o colaborare foarte fructuoasa. Un trandafir creat de bunicul meu, Arpad Mühle, poarta numele „Souvenir de Mihail Demetrovich“. Numele trandafirilor creatzi de el sunt inregistrate in rozariile mari ale lumii de exemplu la renumitul rozariu din Sangerhausen in Germania.

Se spune ca pomii japonezi Ginkgo Biloba din parcul Copiilor au fost plantatzi de bunicul meu, folosind radacini aduse din Japonia.

Arpad Mühle a introdus instalatzii de incalzire in serele preluate dela tatal lui, fapt care a facut posibila cresterea si exportul florilor si pe timp de iarna. In general s-a urmarit nu numai achizitionarea si vanzarea plantelor si a semintzelor, ci deasemenea s-au studiat si experimentat noi metode privind selectzionarea si depozitarea semintzelor, s-au elaborat noi moduri de protejare a rasadurilor , s-au folosit in general metode si masini moderne.

In cartea „Roze de Timisoara“ Elena Miklusik numeste intreprinderea horticola a familiei Mühle un „complex de cercetare si productzie“.

Arpad Mühle a fost chemat deasemenea in alte orase din Romania si Europa, fie cu scopul de a amenaja parcuri, fie in calitate de consilier stiintzific, ca de exemplu la amenajarea Parcului Cismigiu sau al Parcului Public din Sinaia. In Bulgaria a amenajat un parc in stil japonez la Sofia si in Turcia a fost invitat de catre sultan sa amenajeze un parc pe insula Pringhipo. Sultanul fiind foarte multzumit, l-a decorat cu ordinul Medgidie cu grad de Bey.

In 1893 a devenit membrul „Societatzii Regale a Stiintzelor Naturii din Ungaria“. In 1904 a

organizat în Timisoara o expoziție de crizanteme, deschisă oficial de primarul Carol Telbisz. Expoziția a avut ecou internațional. Wilhelm și Arpad Mühle au participat la rândul lor la multe expoziții în alte țări.

În anul 1910 a fost denumit Furnizor al Curtzii Regale din România.

În 1912 a fost făcut Consilier Comercial Chesaro-Craiesc și în 1916 devine președintele asociației de profil „Prietenii grădinii“. Această funcție a deținut-o până la sfârșitul vieții lui.

Ca și tatăl lui, Wilhelm Mühle, el a publicat articole în revistele de specialitate din țară și din străinătate, a editat propriile lui îndrumătoare privind creșterea trandafirilor, cultivarea florilor „Canna“ și cultivarea plantelor perene.

În 1923 regele Ferdinand I l-a decorat cu „Coroana României“ cu grad de ofițer, iar în 1926 i s-a conferit „Meritul Comercial și Industrial“.

Deși a lucrat enorm de mult, și-a găsit timp să citească și să întretină relații cu un cerc larg de prieteni în țară și în străinătate. A posedat o bibliotecă voluminoasă : cărți de specialitate, albume de artă, opere filozofice și nu în ultimul rând literatură.

În afara unei colecții ample de literatură clasică germană s-au găsit aici și autori bănățeni și numeroase traduceri din literatură universală. A corespondat cu mulți oameni de știință, fapt care s-a reflectat în denumirea trandafirilor creați de el : „Prof. Dr. Hans Molisch“ , „Wilhelm Bölsche“. Pe marele artist Franz von Stuck, întemeietorul Secesiunii de la München, l-a cunoscut cu ocazia unei croaziere pe Marea Mediterană. Amândoi fiind foarte interesați de Flora și Fauna Mediterană au legat o prietenie de durată.

Arpad Mühle a fost invitat de repetate rânduri în celebra vilă creată de artistul însuși și rugat să-i amenajeze parcul.

Ca și tatăl lui Arpad Mühle a făcut parte din Consiliul orașului Timisoara.

A fost un mare amator de muzică și de cultură în general. Când s-au făcut primii pași de întemeiere ale „Societății Prietenilor Muzicii“ a scris un articol în ziarul „Temeswarer Zeitung“ , care începe cu următoarele cuvinte: „Un oras fără muzică e ca o grădină fără flori“.

Mihail Demetrovici este autorul parcului Alpinet, dar parcul a rezultat în final dintr-o colaborare cu Arpad Mühle.

În ultimii ani de viață s-a ocupat mult de aclimatizarea plantelor alpine în vederea implantării lor în parc. În acest scop a intenționat să aducă anumite flori alpine foarte rare din Bucegi. Căutând aceste plante a suferit un infarct, care i-a provocat decesul la vârsta de 59 de ani, în anul 1930.

Prietenul lui, poetul Victor Orendi Hommenau, a scris în epilogul său:

Înmormântarea lui Arpad Mühle a fost o impunătoare manifestare de doliu al întregii populații timisorene.

Cu multă stime și recunoștință

Clara-Liselotte Basica nasc. Mühle

În continuare mi-am exprimat dorința să se facă un bust pentru Arpad Mühle.

*As dori mult să se facă un bust și pentru Arpad Mühle.*

*Ar fi bine, ca bustul să fie realizat tot de domnul Aurel- Gheorghe Ardeleanu.*

*Cu simț artistic și meticulozitate a reușit să-i însușească bustului lui Wilhelm Mühle viața și nu numai atât – bazându-se pe fotografii făcute la diverse vârste, a reușit să prinda esența firii lui.*

*Sunt convinsă că același lucru i-ar reuși să facă și cu celălalt bust. În afara de asta, având în vedere simetria formală a busturilor, ar trebui să existe și o simetrie pe fond artistic și stilistic.*